N°. 271. 1836

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Zondag en Maandag 13 en 14 November.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — In de zitting van den belgischen senaat van gisteren was aan de orde de discussie van het adres van antwoord op de openings-aanspraak van vorst *Leopold.* Dit adres, een weerklank van *Leopold's* rede, behelst niets merkwaardigs tenzij de tweede zinsnede, waar over de buitenlandsche betrekkingen gesproken wordt; deze luidde als volgt:

» De standvastige zorg Uwer M. voor het onderhouden der vriendschapsbetrekkingen tusschen haar gouvernement en de vreemde mogendheden, de kloekheid waarmede zij het door de traktaten verkregen standpunt handhaaft, worden algemeen gewaardeerd en geven ons den waarborg dat onze onafhankelijkheid en nationaliteit voortaan tegen elken aanslag zullen beveiligd zijn."

Dit artikel alleen gaf ook tot eenige discussie aanleiding; sommige leden vonden *Leopold's* woorden, waarop deze phrase sloeg, duister, en verlangden omtrent dezelve te worden ingelicht, terwijl de graaf *d'Ansembourg* bij het gezegde artikel nog wilde gevoegd hebben » dat de zoo uitstekend patriottische wenschen door de staten der provincien Limburg en Luxemburg geslaakt, en welke zoo juist - volgens den voorsteller - de gevoelens der bevolking dier provincien uitdrukte, geen herseuschim mogten zijn." — De minister *de Meulenaere* vergenoegde zich met, op de gemaakte bedenkingen in 't algemeen te antwoorden, dat naar zijne meening de bedoelde woorden niets duisters hielden; dat er sedert twee jaren geen openings-aanspraak was gehouden; dat al de diplomatische akten medegedee'd en dus bekend waren, gelijk ook het standpunt van het land sedert het traktaat van 21 Mei 1833; herhaalde malen had men in 't publiek ongerustheid over den staat der onderhandelingen zoeken te verwekken, en dus had de koning, in plaats van die bezorgdheid voedsel te geven, de openbare meening zoeken gerust te stellen; en wat nu het voorstel van den heer *d'Ansembourg* betrof, ieder zou den wensch, daarin vervat, deelen, maar het voorgestelde middel was ongepast, en keurde hij, minister, het best van de zaak niet te gewagen. Het gezegde werd dan ook met de overige artikelen zooals zij waren goedgekeurd en het geheel met eenparige stemmen aangenomen. Heden zou het adres worden aangeboden.

In de kamer der vertegenwoordigers werd gisteren, door den minister van finantien, *d'Huart*, de budgetten van ontvangsten en uitgaven voor het volgend jaar ingediend. De minister gaf te gelijker tijd kennis aan de kamer van eene nieuwe overeenkomst met de bank, welke de bekrachtiging der kamer behoefde. Het betrof de afstand door de bank aan het bewind van het bosch van Soignies, eene oppervlakte hebbende van 5000 hectares, alsmede van den weg door het bosch loopende, en zulks ter voldoening van hetgeen de bank aan het gouvernement sedert 1830 verschuldigd was. Zoo men echter over de bepaling van de waarde, zooals die door vier experts zou geschat worden, en de betaling het niet eens konde worden, zonde overeenkomst komen te vervallen. Aan het slot der zitting verlangde de heer *Dumortier*, dat volgens art. 16 der constitutie, de leden onlangs tot burgemeesteren en schepenen benoemd, aan eene herkiezing onderworpen wierden. Hierop zou men in de volgende zitting terugkomen.

— Het belgisch blad *l'Observateur* behelst een berigt van den kolonel *Gustafson*, uit St. Gall, van den 5den September ll. gedagteekend, vermeldende, dat dezelve den 30sten April jl. aan de kamer eene klagt tegen den minister van justitie had ingediend en hij de verzekering had bekomen, dat zijne klagt in de maand Mei aan den deurwaarder der kamer was ter hand gekomen. Waar over de gezegde kolonel te klagen had, wordt in het berigt niet gezegd.

— Ter Antwerpsche beurs van heden (11 NOVEMBER) waren de fondsen genoteerd: Belg. $100\frac{1}{4}$; O. Metall. $102\frac{3}{8}$; Sp. Ardoin $18\frac{3}{4}$, 19; Differed. $8\frac{5}{8}$; Nap. renten 91; B. Tavolière 56; Sicil. $91\frac{3}{4}$; Rom. L. $99\frac{3}{4}$; Id. te Antw. $95\frac{3}{8}$; Braz. 83. — Wisselkoers op Amsterdam en Rotterdam $\frac{1}{2}$ pCt. verlies k. z.

De fransche dagbladen van den 9den, ons heden avond geworden, behelzen niets meer van eenig belang dan hetgeen door ons, in onze bijzondere berigten van heden morgen, reeds vermeld werd. Alleen zien wij uit eene telegrafische depeches in het ministerieel avondblad *la Charte* voorkomende, dat het bij de cortes gedaan voorstel, om een onderzoek naar het gedrag van *Rodil* te doen, naar den zin van het ministerie, met eene meerderheid van 32 stemmen, verworpen is.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 12den November.

Bij de Koninklijke Akademie van beeldende kunsten te Amsterdam is, door de, daartoe door Zijne Exc. den minister van binnenlandsche zaken benoemde commissie van beoordeelaars, de *groote prijs in de graveerkunst*, zijnde een Rijks toelage van *f* 900, gedurende een tijd van vier jaren, toegekend aan *Henricus Wilhelmus Couwenberg*, leerling aan de Koninklijke Akademie.

En als *tweede prijs* op het *accessit* eene Rijks toelage van *f* 300, mede gedurende vier jaren, aan *Dirk Jurriaan Sluiter*, terwijl van het graveerwerk van eenen derden mededinger allezins loffelijke melding is gemaakt. De kunstwerken, waardoor naar de genoemde prijzen is gedongen, zullen van maandag den 14den tot zaturdag den 26sten dezer, van 12 tot 3 ure voor het publiek, ter bezigtiging in het lokaal der tentoonstelling voorhangen.

— In de *Middelburgsche Courant* van den 9den leest men:

» Den 24sten dezer zal aan het lokaal van het gouvernement alhier worden aanbesteed: Het herstellen van eenige defecte metselwerk en verdere aanhoorigheden van de zeesluis in het paswater te Sluis, met de leverantie van de noodige materialen en verdere aankleve van dien.

» Van de elf belgische deserteurs, welke sedert den 25sten der vorige maand in het vierde en vijfde district dezer provincie zijn aangekomen, waren er zes welke gediend hadden bij het *legioen étrangère*, in garnizoen te Aalst, onder de bevelen van den kolonel *Gaviaumont*, drie van het 5de regiment infanterie, in garnizoen te Brugge, onder bevel van den kolonel *de la Haye*, een van het 5de en een van het 8ste regiment infanterie.

FRANKRIJK.

PARIJS, (DONDERDAG) DEN 10DEN NOVEMBER.

De *Moniteur* houdt heden eene verklaring van den nieuwen Spaanschen gezant, graaf *Campuzano*, betreffende de betaling der intrest van de spaansche schuld, in welk stuk de als officieel gegeven nota van den spaanschen agent te Londen, *Matteo Douron*, betrekkelijk de schuldbewijzen op het eiland Cuba in betaling der vervallen intrest, voor onecht of niet geldend wordt verklaard." Genoemde verklaring is van den volgenden inhoud:

» Het spaansche gouvernement onderrigt zijnde van de wijze door zijnen specialen commissaris, den heer *Matteo Douron* aangenomen, om in het, op den 1sten November laatstleden vervallen halfjaar intrest van de buitenlandsche spaansche schuld te voorzien, heeft dit niet kunnen goedkeuren, aangezien de heer *Douron* zich niet gehouden had aan de instructien, die hem den 7den October gegeven waren en aldus luidden: » » Getrouw aan de beginselen van billijkheid en eer, die ten allen tijde het spaansche gouvernement gekenmerkt hebben, heeft het gouvernement van H. M. de koningin-regentes niet geaarzeld, in een der hagchelijkste omstandigheden die zich in de geschiedenis van Spanje voordoet, af te kondigen dat, hare naauwgezetheid in het nakomen der verbindtenissen, die zij met de binnen- en buitenlandsche schuldeischers van den Staat aangegaan heeft, haar even na aan het hart ligt, als de behoefte der legers die strijden om ons een vaderland, en tevens eenen constitutionelen troon en eene op de wet gegronde vrijheid te bezorgen. Ter bereiking van deze oogmerken en die beide belangrijke aangelegenheden in het oog houdende, stelde het gouvernement aan H. M. de koninklijke bevelschriften van 26 en 30 Augustus voor: dat van den 26sten had ten doel om meer krachtdadig den oorlog te kunnen voeren, door het leger te vermeerderen, en aan de schatkist gelden te bezorgen, die voortkwamen uit de stortingen, gedaan door hen, die de veroorloofde vrijstelling van de werkelijke krijgsdienst kochten. Het bevelschrift van 30 Augustus bood het gouvernement een gunstig middel aan, om de uitgaven, die het nationaal crediet eischte, te bestrijden. Zich met deze maatregelen niet te vreden houdende, wilde het Gouvernement in alle wisselkansen en bezwaarnissen van de tegenwoordige omstandigheden voorzien. Nadenkende over de mogelijkheid om andere middelen te vinden die allen waarborg van eenen goeden uitslag opleverden, nam het zijne maatregelen om geld buiten 's lands te verschaffen, ten einde alzoo het te kort te dekken dat uit de ontoereikendheid of uit de vertraging der inning van de binnenlandsche middelen mogt ontstaan. Toen nu alles eenen gelukkigen uitslag deed te gemoet zien, hadden er binnen 's lands gebeurtenissen plaats, die voor een oogenblik het bijeenbrengen der binnenlandsche hulpbronnen verijdeld en buiten 's lands de speculatiegeest onderdrukt hebben. Dagbladen, die zich door hunne omzigtigheid hadden doen kennen, namen op dat oogenblik, min of meer juiste tijdingen op, onder welke eenige geheel

valsche, maar alle ongunstig voor de Spaansche zaak waren, ofschoon de zegepraal van die zaak gelukkig niets kan verliezen door het voortplanten van dwalingen, hun invloed was echter niet minder nadeelig; want zij heeft den goeden wil verlamd, en eene buitengewone omzigtigheid voorgeschreven aan hen, wier fortuin in de waagschaal konde komen. Het gouvernement heeft de droevige ondervinding van deze waarheid gehad, en de overtuiging bekomen, dat het, in den tegenwoordigen staat van zaken, te vergeefs is, om kostbare pogingen te doen, die tot niets zouden lijden, dan om de som der schuld zonder eenig nut te vergrooten. Elke verbindtenis die het onder de tegenwoordige omstandigheden zoude willen aangaan, zoude het nadeel hebben van een middel te verzwakken dat overvloedige hulpbronnen kan opleveren, wanneer de slechte indrukken van het oogenblik zullen uitgewischt zijn. De schuldeischers van den staat hebben er het meeste belang bij, dat men dit wijze en voorzigtige gedrag houde; want, hoewel er in den beginne eene vertraging uit voortvloeit, men vernietigt toch de hulpbronnen niet, die zich in het vervolg zullen opdoen. Dienvolgens verklaart het Spaansche gouvernement dat het niet gelooft op den vervaltijd in staat te zullen zijn, de noodige fondsen bijeen te brengen, om de interesten te voldoen der spaansche schuld, die op den 1sten November te Parijs en Londen kunnen ingevorderd worden. Maar het biedt den schuldeischers aan, om de coupons, waarvan zij het bedrag moesten ontvangen, tegen spaansche schatkistbilletten voor de helft op zes en op twaalf maanden tijd, met de interesten tegen 5 pCt. 's jaars in te ruilen; het noodigt hen daartoe uit, en hoopt dat zij in vertrouwende op de goede trouw van het spaansche gouvernement dit aanbod niet van de hand wijzen. Het gouvernement verbindt zich heilig en geeft er de plegtigste verzekering van, dat het de betaling zooveel zal bespoedigen als de staat van de schatkist zulks zal veroorlaven, zullende het alle mogelijke middelen in het werk stellen, om het oogendlik niet te vertragen, waarin het zal kunnen aankondigen dat die bons tot geld kunnen gemaakt worden. Niemand heeft meer belang dan het gouvernement om deze belofte naauwgezet te vervullen, niet alechts, omdat het nationale krediet er van af hangt, maar ook, omdat het gouvernement er zijnen goeden naam bij te pand stelt, dien het zoowel binnen- als buitenslands onbevlekt wil houden."

» De buitengewone gezant en minister plenipotentiaris van Zijne Katholijke Majesteit doet aan alle houders van Spaansche schuld brieven weten, dat de beloften, omtrent de betaling der interessen, die den 1sten November vervallen zijn, vervat in de aankondiging van den heer *Mateo Dourou* den 15 October uit Londen gedagteekend, zijn en blijven van onwaarde en zonder gevolg. Het Spaansche gouvernement zal de noodige maatregelen nemen om den 1sten December aanstaande een aanvang te maken met het inwisselen der coupons tegen de Spaansche schatkistbilletten op zes en twaalf maanden tijd tegen intrest van 5 pCt."

Parijs 19 November 1836.

de graaf *Campuzano de Prechen.*

Dit stuk heeft hier veel indruk gemaakt, daar men aan de echtheid der nota van den heer *Dourou* niet twijfelde, en ook thans nog niet gelooft, dat die agent geheel op eigene verantwoordelijkheid en zonder medeweten en goedkeuring van den heer *de Mendisabal* zoude hebben gehandeld; in welk vermoeden men te meer versterkt wordt, daar de gedachte nota, welke reeds den 17den october in de bladen dezer hoofdstad opgenomen werd, ten ruimste genomen, zeven dagen later te Madrid konde zijn; indien dus de heer *Dourou* zijne instructien ware te buiten gegaan, had men dadelijk zijne handelwijs voor niet geldend kunnen verklaren, terwijl men eerst nu, na een tijdsverloop van omtrent tien dagen, daarmede voor den dag komt. Vele lieden meenen dat het kabinet te Madrid beter hadde gedaan, met te dezer zaak ter goeder trouw te handelen, dan op zoodanige wijs een' harer agenten op te offeren. Immers door de thans gedane verklaring, zal het bij niemand de overtuiging wegnemen, dat de dringende vertoogen van Engeland en Frankrijk tegen den maatregel op Cuba, *Mendisabal* de noodzakelijkheid hebben doen inzien om dit plan te laten varen, en met een' nieuwen maatregel omtrent de achterstallige interest voor den dag te komen. Intusschen meent men dat de spaansche schuldeischers met dit alles nog niet veel gewonnen hebben; want, schoon zij de hoop hebben gekregen van later voldoening te krijgen, is de toestand van Spanje tegenwoordig met betrekking de finantiele aangelegenheden zoodanig, dat nog wel in lang op geen herstel te rekenen valt.

— De meeste bladen der hoofdstad kondigen heden de komst te Parijs aan van de Hertogin van St. Leu, moeder van den Prins *Louis Bonaparte*, om van het gouvernement genade voor haren zoon af te smeeken. Men meent intusschen dat hier eene vergissing in de persoon moet plaats hebben. De gevangen Prins zal, zegt men, te Straatsburg blijven, tot de instructie van de zaak ten einde geloopen is, ten einde inlichtingen te geven omtrent de daadzaken door het onderzoek verkregen. Hij zou vervolgens naar Havre vervoerd en naar Noord-Amerika worden ingescheept.

Zoo wel uit Straatsburg als uit Vendôme, worden bij voortduring een aantal bijzonderheden over het gebeurde in die steden medegedeeld, welke echter op zich zelve van weinig belang zijn, althans geen meer licht over de oorzaken, de middelen en betrekkingen dier ondernemingen verspreiden.

— Regtstreeksche nadere tijdingen van latere dagteekening uit Madrid, heeft men heden niet ontvangen. In de officiele Madridsche Courant van den 2den, wordt nog een rapport gevonden van den kapitein-generaal van Oud-Kastilien, uit zijn hoofdkwartier Salas, waarin hij verzekert, de bende van *Sanz*, in de nabijheid der engten van Castellana, te hebben genoodzaakt stand te houden en vervolgens op de vlugt te hebben geslagen; daar echter bijvoegende, dat de invallende nacht hem belet had, al de vruchten van het behaalde voordeel te trekken.

De bladen der hoofdstad juichen met kracht de voorstellen toe bij de cortes gedaan wordende, met betrekking het onderzoek naar den staat van zaken te velde en in het oorlogsbureau, en omtrent de verantwoordelijkheid der bevelhebbers.

De *Eco del Comercio* houdt het berigt, dat het Engelsch linieschip *de Rodney*, 't welk ter hoogte van Barcelona lag, last gekregen had om naar Malaga te zeilen.

— De *Indicateur* van Bordeaux van den 7den dezer houdt het volgend berigt:

» Een kabinets-courrier uit Madrid den 3den vertrokken, heeft de tijding aangebragt, dat de cortes bij eenparigheid van stemmen de Koningin in haar bewind als Regentes bevestigd hebben.

» De generaal *Rodil* is van zijn post ontzet geworden; de generaal *Narvaez* vervangt hem.

» Elf honderd man versche troepen, onder welke vele artilleristen van de engelsche marine, zijn te Portugalette ontscheept en moeten heden te Bilbao zijn, van welke stad de vestingwerken wederom hersteld zijn."

Indien opgemeld berigt echt is, zou dus de benoeming der Koningin tot Regentes in de zitting van den 2den of 3den moeten zijn geschied, en schijnt *Rodil*, hoewel men dan, volgens de telegraphische tijding van gisteren, geen onderzoek naar zijn gedrag bevolen heeft, echter van het bevel over het leger te zijn ontzet.

— Ter beurze van heden (10 *November*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. 105,70; 3 pCt. 79; Nap. renten 98; Spanje Ardoin 20⅜, ¼, ⅜; Pass. 5¾; Differed. 8¼; Rom. L. 99⅝.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 9den November.

De gewone zitting der wetgevende vergadering dezer stad voor 1836—37 is eergisteren geopend geworden.

— Uit Bazel schrijft men van den 3den dezer: Eene omstandigheid welke door de jongste gebeurtenis te Straatsburg van eenig belang geworden is, is namelijk, dat de jonge *Lodewijk Bonaparte* en diens leidsman *Parquin* voor omtrent 14 dagen op hunne nabij de Bodensee gelegene goederen omtrent 150,000 fr. wilden opnemen, doch zij konden in hun oogmerk niet slagen.

— Zoo uit Munchen als uit Weenen en van andere plaatsen in Zuid-Duitschland wordt sterk geklaagd over de buitengewone koude die in die gewesten dezer dagen heeft geheerscht.

— Uit Napels wordt van den 25sten gemeld, dat de daar heerschende ziekte, sedert het weder eenigzins koelder was geworden, zich in sterkeren graad had geopenbaard. Van den 22sten tot den 24sten waren 148 personen aangetast en 118 daaraan gestorven. De koning beijverde zich zeer om het leed te verzachten en ontzag zijn eigen persoon daarbij in geenen deele.

— In een berigt uit Konstantinopel van den 19den October wordt gemeld, dat sedert de aankomst aldaar van een courrier uit Londen, de Engelsche gezant buitengewone drukte scheen te hebben en reeds tweemaal den reis-effendi had bezocht. — De heer *Churchill*, door het hem overkomen ongeval zoo bekend geworden, die tot heden nog te Konstantinopel gebleven was, is thans naar Londen teruggekeerd. — In de laatste dagen waren van Konstantinopel verscheidene batterijen deels naar Asie ingescheept, deels naar Silistria gezonden.

— Uit Odessa wordt gemeld, dat aldaar den 14 een smaldeel, bestaande uit 3 linieschepen en 6 fregatten, van Sebastopol was aangekomen, hetwelk 5400 man soldaten van de 13de divisie aan wal gezet had, die zich van Sebastopol naar Podolie begaven. Het smaldeel was den 16den weder weggezeild en werd binnen eenige dagen terug verwacht.

— Te Weenen waren den 4den November genoteerd: Metall. 5 pCt. 103⅞; 4 pCt. 99$\frac{1}{16}$; Bankactien 1350,51½.

ENGELAND.

LONDEN, den 9den November.

De heer *Ellis*, britsch ambassadeur aan het Hof van Perzië, is

alhier over Hamburg aangekomen en heeft reeds een gesprek met lord *Palmerston* gehouden, die gedurende de laatste dagen ook drukke conferentiën met de Fransche en andere Ambassadeurs gehad heeft.

— In de eerste dagen dezer maand heeft in onderscheiden streken van Engeland en Schotland reeds grooter koude geheerscht dan gedurende den geheelen vorigen winter. Te Edinburg en Glasgow teekende de thermometer in den morgen van den 1sten dezer tusschen 16 en 15 gr. Fahrenheit.

— De luchtreiziger *Green* heeft gisteren middag, vergezeld van de heeren *Monck*, *Mason* en *Holland*, met zijne groote ballon eene reis over het Kanaal ondernomen, naar den uitslag van welken gevaarlijken togt men ten sterkste benieuwd is. (*zie de beschrijving hierachter*).

— Men weet thans met zekerheid dat de Portugeesche zaakgelastigden bij meest alle vreemde hoven, geweigerd hebben aan den eisch van het nieuw ministerie te voldoen en den eed op de constitutie van 1820 af te leggen. Wanneer men daarbij in aanmerking neemt, dat behalve het korps diplomatiek, prins *Ferdinand* de gemaal der Koningin, bijna al de leden van den adel, de Patriarch en de overige hooge geestelijkheid, gelijk ook talrijke ambtenaren dien eed hebben geweigerd, dan laat zich uit dit alles opmaken, hoe weinig goedkeurig de militaire revolutie van den 9den September onder de aanzienlijken in Portugal heeft gevonden.

— De Londensche *Courier* spreekt van het vertrek van den Britschen generaal *Bacon* naar Spanje, alwaar hij een legioen ruiterij voor de Koningin-Regentes wilde oprigten. De *Times* daarentegen deelt brieven uit San Sebastian, van den 27sten October, mede, volgens welke de officieren van het Britsche legioen thans door het niet ontvangen van soldij sedert vele maanden in zulk eenen nood zijn gebragt, dat zij den generaal *Evans* gedwongen hebben, om in hunnen naam aan de Spaansche regering te verzekeren, dat zij indien aan hunne billijke vorderingen niet voldaan werd, gezamenlijk de Spaansche dienst zouden moeten verlaten. Voor de behoeften van het legioen en de achterstallinge soldij had men den 31sten October niet minder dan 10 millioen realen (*f* 1,250,000) noodig. Langs de linien voor San Sebastian was het den 27sten geheel stil, daar het gros der karlisten naar Bilbao was afgetrokken.

— De laatste tijdingen uit New-York behelzen, dat de Mexicaansche Regering al de havens voor de spaansche schepen had opengesteld, en dat de geldmiddelen der Republiek steeds in een zeer ongunstigen staat waren. De legers van Mexico en Texas stonden nog altijd ter wederzijde der Rio-Grande, tegen elkander over. Men geloofde bij voortduring, dat het Gouvernement der Vereenigde Staten bij het plan bleef volharden, om zich van laatstgenoemd gewest meester te maken, ten einde zich daardoor een gemakkelijken weg naar Mexico te banen.

— Uit Philadelphia wordt geschreven dat de heer *van Buren* de meeste kans bleef behouden om tot president benoemd te worden. De toestand der geldmiddelen van Noord-Amerika bleef zoo gunstig, dat op den 1sten October een overschot van vier en vijftig millioenen dollars bij de thesaurie in kas was, zonder dat het Gouvernement eenige schuld, hoegenaamd, had te betalen.

— Gisteren waren de 3 pCt. geconsolideerd genoteerd 88⅝ à ¼; Ned. 2½ pCt. 53; dito 5 pCt. 99½; Spanje Ardoin 19⅝; Portugal 34½; Bras. 81.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

FRANKRIJK. — Voor eenige dagen maakten wij gewag van een proces, voor een der correctionele regtbanken te *Parijs*, ter zake van de mededeeling eener zitting van het Phrenologisch Genootschap. Deze zaak is voor een zeer talrijk publiek behandeld, en het vonnis, daarin geweren, luidt, dat aangezien de verklaringen omtrent den schedel van de Wedowe CHERON gegeven, waarover hare erfgenamen zich beklagen, niet het doel hebben gehad om nadeel aan iemand toe te brengen en men aan de beklaagden alleen een onbescheiden ijver voor de wetenschappen kan te laste leggen, de beklaagden worden vrijgesproken van de tegen hen ingebragte beschuldiging van laster. — Eerstdaags zal te *Parijs* van de pers komen eene prachtprent-uitgave der bekende *Histoire des Ducs de Bourgogne* van DE BARANTE. Deze uitgave zal versierd zijn met 100 houtsnee-prenten, waarvan er meer dan 50 portretten zijn, geteekend naar afbeeldingen of penningen uit den leeftijd der personen, welke zij voorstellen. Ook zal er een atlas met kaarten en plans van veldslagen worden bijgevoegd.

BELGIË. — De graveur DE MEULEMEESTER, geboortig van *Brugge*, is te *Antwerpen* den 7 dezer overleden.

NEDERLANDEN. — Men zal op de voornaamste sterrewachten in *Europa* heden nacht (12—13 Nov.) de verschijning waarnemen van zekere periodieke luchtverschijnselen, welke het eerst in de *Vereenigde Staten* van *Noord-Amerika* in het jaar 1833 zijn opgemerkt, en welke in de twee volgende jaren in dezelfde maand en nagenoeg op hetzelfde tijdstip gezien zijn. Volgens een verslag van den Sterrekundige OLMSTED zoude er rondom de zon een nevel, bestaande uit eene verbazende menigte lichtende luchtverhevelingen, even als eene planeet rondzweven en den aardbol naderen op een punt van deszelfs loopbaan, welke denzelve in de maand November voor ons zigtbaar maakt. Het straalpunt van deze verzameling van lichtende hemelligchamen is door de Amerikaansche Sterrekundigen bepaald te zijn in het sterrebeeld van den *Leeuw*. Intusschen is de periodische terugkeering van dit luchtverschijnsel, 't welk in 1833 in *Amerika*, het prachtig schouwspel van eenen vuurregen vertoonde, nog altijd onzeker. — Wij vestigen de aandacht onzer lezers op een paar werken in het vak der Oude en Oostersche letterkunde, onlangs in 't licht verschenen:

CLASSISCHE LETTERKUNDE. — Te *Oxford* is van de pers gekomen: *Plotini opera omnia, Porphyrii liber de vita Plotini, cum Marsilii Ficini commentariis etz.* met aanteekeningen van WYTTENBACH, den kritischen apparatus en Indices van G. H. MOSER, en met verbeteringen, prolegomena, inleidingen, aanteekeningen enz. van FR. CREUZER: een kostbaar werk in 3 deelen in gr. 4to.

De opmerkzaamheid van beoefenaars der oude Letterkunde verdient zeer bijzonder een nieuw werk van G. BERNHARDY, waarvan het eerste deel is uitgekomen: *Grundriss der griechischen Literatur, mit einem vergleichenden Ueberblick der Römischen* (Halle, Pr. 2 thlr. 12 gr.). Dit boek behelst de slotsom van veeljarige studiën, en in hetzelve is het aangegeven onderwerp op eene geheel eigenaardige wijze behandeld. De schrijver beschouwt de schriften eens volks als het wezenlijk afbeeldsel van deszelfs nationaal bestaan en vangt dus aan, met in eene inleiding een tafereel te schilderen der Grieksche nationaliteit, in het physijk bestaan der *Grieken*, hunne taal, burgerlijk en huisselijk leven, opvoeding en volkseigenaardigheid der verschillende stammen. Hij verdeelt dan de Letterkundige Geschiedenis in eene inwendige en eene uitwendige. De inwendige is eene biographie van den volksgeest, welke den invloed bepaalt van staatkunde, zedelijkheid, godsdienst en maatschappelijke betrekkingen op beschaving en denkwijze; zij is eene voorstelling van het organismus der Literatuur. De uitwendige beschouwt de overblijfselen der Letterkunde naar soorten en vakken. Dit eerste deel behelst de inwendige geschiedenis der Grieksche literatuur verdeeld in zes tijdvakken: I. Beginselen der letterkunde tot aan HOMERUS; II. tot aan de Perzische oorlogen, (Literatuur der stammen); III. tot aan ALEXANDER, (Attische literatuur); IV. tot aan het Romeinsche keizerschap (geleerdheid en afgetrokkene wetenschap); V. tot aan JUSTINIAAN (Sophistijk en godsdienstige wijsbegeerte); VI. tot aan de inneming van *Konstantinopel* (Christelijk byzantijnsche literatuur).

OOSTERSCHE LETTERKUNDE. — Voor eenige jaren hebben de Armenische Mechitaristen van *St. Lazaro* bij *Venetië*, verscheidene werken uitgegeven, betrekking hebbende tot de letterkunde van hun Vaderland. Daaruit heeft thans Prof. C. F. NEUMANN eene geschiedenis der Armenische Letterkunde zamengesteld, onder den titel: *Versuch einer geschichte der Armenische Literatur* (Leipzig, Pr. 1 thlr. 15 gr.)

De beroemde schrijver van de Geschiedenis der *Osmanen* VON HAMMER, heeft het eerste deel uitgegeven eener *Geschichte der Osmanischen Dichtkunst* (Pesth, Pr. 2 thlr. 18 gr.), een werk van onmetelijke belezenheid. De orientalist FLEISCHER heeft eene beoordeeling van dit werk beloofd, waarin zal aangetoond worden, dat hoe mild ook de stroom der verbazende geleerdheid van VON HAMMER in dit boek zich uitstort, men zich daarbij zeer dikwijls het *fluit lutulentus* etc. van HORATIUS moet herinneren. Onze HAMAKER heeft zich ook wel eens in dien zin over den met titels en eereteekenen beladenen VON HAMMER uitgelaten, en daaraan misschien wel dezen of genen aanval in buitenlandsche tijdschriften moeten doorstaan.

LUCHTREIS OVER HET KANAAL.

De beroemde luchtreiziger *Green*, door den gunstigen uitslag zijner vroegere togten aangemoedigd, heeft den 7den dezer een nieuw en stoutmoedig waagstuk ondernomen. Hij heeft namelijk willen beproeven, of hij met zijnen grooten luchtbol, die, zoo als men weet, met gaz opgevuld zijnde, eene hoogte van 80 voeten en 157 voeten in den omtrek heeft, niet van Londen af, over de Noordzee heen, de kusten van Frankrijk of Nederland zou kunnen bereiken. Hij had dit oogmerk geheim gehouden, omdat hij niet, bij het oplaten van den luchtbol, door eene te groote volksmenigte wilde belemmerd worden. Daar het weder op den 7den te Londen voor deze onderneming allezins gunstig was, begon men dien dag, des morgens ten zeven ure, in *Vauxhall-gardens*, alwaar de bol bewaard werd, met het vullen daarvan, onder het opzigt van den heer *Green*. Ten een ure nadenmiddag was de bol, die uit omstreeks 2000 Eng. ellen zijde is zamengesteld, zoodanig met gaz opgevuld, dat hij naar het oordeel van deskundigen, voor eenen togt van vele uren; ja zelfs van eenige dagen, geschikt was. In het aan den bol gehechte schuitje werden omstreeks een ton ballast, een groote voorraad levensmiddelen en vele andere benoodigheden, die tot gerief der reizigers of tot hunne beveiliging tegen de koude konden dienen, geladen. Ook hadden zij zich van kleine vuurwerken en lichtkogels voorzien, om indien de reis niet voor het vallen der duisternis was afgeloopen, te worden opgelaten en zoo doende de streek, waarboven zij zich bevonden en het geschikte punt voor hunne nederdaling te verkennen. Twee andere mannen, de heeren *Monck Mason* en *Holland*, hadden zich bereid gevonden, om met den heer *Green* de reis te doen. Zij waren onder anderen nog van passen van de Fransche en Nederlandsche Gezantschappen te Londen voorzien. Nadat de luchtreizigers, van hunne vrienden afscheid genomen en zich in het schuitje geplaatst hadden, werden de touwen los gemaakt en ten een ure 25 minuten steeg de bol statig in de hoogte. De lucht was toen buitengewoon helder en er woei eene frissche koelte uit het Noordwesten. Men maakte daaruit op, dat de bol de rigting naar Ostende zou nemen. Tegen drie ure des namiddags werd echter de wind Noordelijker, zoodat men toen te Londen begon te vermoeden, dat de bol naar de Fransche kust tusschen Calais en Boulogne zou worden gedreven. Den 9den November 's morgens vroeg wist men te Londen omtrent het lot dezer vermetele, maar toch belangwekkende luchtreizigers nog niets naders, dan hetgeen in een berigt uit Dover vervat was. Daar had men namelijk op den 7den, des namiddags ten vijf ure, zeer duidelijk de luchtbol door de lucht en zeewaarts in zien zweven. In de nabijheid van Dover, was de bol zoo digt op de aarde gekomen, dat de landlieden de luchtreizigers met groot gejuich hadden begroet, en dezen ten bewijze, dat zij zulks vernamen, kleine vlaggen hadden rond-

gezwierd. Ten acht ure des avonds had men bij den Mayor (burgemeester) van Dover een briefje van de luchtreizigers gebragt, hetwelk zij door middel van een valscherm naar beneden hadden gelaten, en in den omtrek was nedergekomen. Het luidde aldus:

» *Uit den luchtbol, in de lucht, den 7den November, ten 5 ure namiddags.* De heeren *Green*, *Monck Mason* en *J. Holland* doen aan den Mayor van Dover hunne groete toekomen, en zullen zich aan hem zeer verpligt rekenen, indien hij hunne vrienden wil verwittigen, dat zij thans op het punt staan, om, op hunnen weg naar het vaste land, het Kanaal over te steken. Zij hebben *Vauxhall gardens* fort, na een ure verlaten, tegen omstreeks vier ure over Canterbury heen en hopen nog dezen avond in veiligheid Frankrijk te bereiken."

Toen de luchtreizigers zich reeds boven de zee bevonden, heeft men hen te Dover een klein vuurwerk zien afsteken, doch daar het steeds eene frissche koelte woei, waren zij weinige minuten na vijf ure uit aller oog verdwenen.

De Parijsche berigten van den 10den en de Belgische bladen van den 11den maken van het nederkomen van dezen luchtbol nog geene melding.

Aanstaanden woensdag den 16den dezer, zullen bij de afdeeling van het departement der maatschappij tot Nut van 't Algemeen te dezer stede gevestigd, de gewone winter leesbeurten voor de leden wederom worden aangevangen, en zal, naar wij vernemen, deze eerste maal eene redevoering worden gehouden door den WelEdelen Heer *G. Ramakers*. — Geen lid zijnde, zal niemand zonder een toegangkaartje in de zaal worden toegelaten.

Graanmarkt te Amsterdam.

VRIJDAG, *den 11den November.*

TARWE. — Tot verhoogde prijzen met willigen handel: 127, 129 ℔ Zeeuws, ƒ 245; - 131 Kleefs. ƒ 260; - 125 bonte Pools. ƒ 245; - 128 betere dito ƒ 255; - 127 bonte Pools ƒ 266; - 128.9 Rhijn ƒ 269; - 129 puike Pommers. ƒ 248; - 129, 130 Gron. ƒ 230, 235; - 127 oude Wismar, ƒ 238; - 129, mindere Rhijn ƒ 230; - 128 Lubecker ƒ 230; - 125, 126 bonte Nassaudiets. ƒ 245; - 127 dito ƒ 250; - 125 Vriess. ƒ 225; - 128 dito ƒ 230 aan de Zaan; - 129 bonte Pools ƒ 265 in Entrep.; - 127 Vriess. ƒ 228; - 128, 130, 131 Zeeuws. ƒ 245, 250, 252; - 130 Nassaudiets. ƒ 250; - 132 Deminin ƒ 255.

ROGGE. — Als boven: 120 ℔ Pruiss. ƒ 148 in Entrep.; - 119 dito ƒ 162; - 121 Munsters. ƒ 148 in Entrep.; - 120 dito ƒ 146 in Buiten; - 124, 126 N. Overijss. ƒ 160, 164; - 124 jarige dito ƒ 164.

GARST. — ƒ 4 à ƒ 5 hooger; - 103, 105 Vriess. wint. ƒ 143, 148.

HAVER. — Willig tot verhoogde prijzen: 79 ℔ Voer ƒ 105; - 86 dikke ƒ 103; - 91 O. Fijne ƒ 120; - 75 tot 79 Voer ƒ 93, 107 groote partij; 73 Blanke ƒ 97.

BOEKWEIT. — Goed prijshoudende: 115 ℔ Brabands. ƒ 154 zeik; 115 Bozendaals. ƒ 150; - 118 Amersfoorts. ƒ 152.

ZAADMARKT.

KOOLZAAD. — als voren: Vriesch 57 £; op 9 vat dadelijk 70 £.

LIJNZAAD. — in een doen: 113 ℔ Zeeuwsch. ƒ 330; 104, 105 ℔ Petersb. ƒ 300, 310; 106 ℔ Koningsb. ƒ 265.

RAAPOLIE. — was heden in een doen, echter niet williger: per 6/w. ƒ 44½; vlieg. ƒ 48, 43½; Dec. ƒ 42⅞, 42⅛; Mei ƒ 41¾.

LIJNOLIE. — per 6 w. ƒ 36; vliegend ƒ 37¼, 37½.

HENNIPOLIE. — per 6/w. ƒ 46½; vliegend ƒ 45½.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (11 NOVEMBER) waren genoteerd: Werk. Schuld 2½ pCt. 53¼, ⅝; dito 5 pCt. 99⅞, 99; Kanab. 21⅝, 9/16; Amort-Sijndicaat 4½ pCt. 94 1/16; dito 3½ pCt. 75 3/16; Handelm. 179½, 196¼, 177¼; Ardoin 35, ⅞, 19½, 21 1/16; dito coupons 39, 40; Uitgest. 9¼, 9; Pass. 6¼.

*** Men vraagt tegen 1 December in *het Hôtel de Flandres*, te Breda, een bekwame HUISKNECHT, die goed Fransch spreekt, bij verkiezing ook wat Engelsch, tegen een Jaarlijksch Huur van ƒ 300 gulden. Die hiertoe genegenheid heeft en bewijzen van goed gedrag en bekwaamheid kan overleggen, adresseere zich in persoon of met *franko*-brieven, bij Mejuffrouw NOOYENS in genoemd Hôtel.

Lees Hier!

Op den 21sten November 1836, des voormiddags ten 10 ure, op de Bouwhoeve genaamd *de Kleine Hoeve*, onder Rijsbergen, bewoond wordende bij ABRAHAM VAN GILS, Verkooping van 30 Kavelen extra zwaar op Stam staande EIKEN BOOMEN, enz.

L. TIRAN,

Koopman in Mode-Goederen,

heeft de eer bekend te maken aan de Heeren en Dames dezer Stad, dat hij alhier gearriveerd is met een groot NIEUWD ASSORTIMENT van SCHWALS en DOEKEN, in onderscheidene grootte en kwaliteiten, alsmede CACHEMIR, THIBET en MERINOS, zelfs TISSUS van Lyons, onderscheidene gedrukte STOFFEN voor Kleederen, alsook FOULARDS, THIBET en NETELDOEK, FICHUS, VOILES, HANDSCHOENEN en INDIEN FOULARDS, enz. Alles tegen een zeer matigen prijs.

Is gelogeerd in *het Hôtel des Pays-Bas*, en zal tot 24 November verblijven.

* De Heer BOGEN Notaris te 's Princenhage, zal op den 16den November 1836, des voormiddags ten 10 ure, voor en ten huize van den Heer A. B. VAN STEENSEL, in *het Liesbosch* onder 's Princenhage, publiek Verkoopen:

Een INBOEDEL, bestaande in: Tafels, Stoelen, Spiegels, Speel- en Penant-Tafeltjes, Gordijnen, Tapijten, Schilderijen, Pleisterbeelden, Vuurhaarden, Kabinetten, Ledikanten, Huisklok, Weerglas, Breeibakken met toebehooren, gemaakte Vuurwerken, Gereedschappen tot het vervaardigen van Vuurwerken, Koper en Tin; voorts een Merrie-Paard, Geiten, Chais, Kar, Korenkist, Snijbak, Sleden, een Houten Paard, Drangberrien, Engelsch Zadel, Chais-, Kar- en Rosstuigen, Kuipen en Vaten, 3000 pond Stroo, 1600 pond Hooi, eenige zakken Haver. En in den Tuin voor en achter het Huis: 5 à 600 tamme Kastanje en Nootenboomen, eenige Bloemen en andere geënte en geoculeerde Gewassen, onderscheidene soorten van bonte Esschen, Treur-Esschen, Acacia's, Balsem, Populier, zwarte Bast, Gouden-Regen, Tulp, Kurkboomen, Spaansche Eik en hetgeen verder ten verkoop zal worden aangeboden.

Alle deze Goederen kunnen daags te voren bezigtigd worden.

BOURICIUS, Algemeene Postwagen-Diensten.

Om de verbinding der diensten van de Onderneming op andere routen zoo min mogelijk te doen verbreken door de belemmeringen, welke in dit getijde bij de Overvaart te Sleeuwijk kunnen worden ondervonden, wordt het vertrek der Diligence van de Onderneming, uit BREDA naar UTRECHT tijdelijk en tot nader aankondiging een half uur vervroegd, zulks te beginnen op *Woensdag* den 16den dezer, zoo dat die Diligence van dien dag af van BREDA zal vertrekken des morgens ten 5 ure.

ARNHEM, den 10. November 1836.

De Ondernemer en Hoofd-Administrateur,

BOURICIUS.

STOOMBOOTEN

Willem de Eerste en KONINGIN DER NEDERLANDEN,

Varende in het Beurtveer tusschen NIJMEGEN en ROTTERDAM, vice versa.

Van NIJMEGEN naar ROTTERDAM,
Alle dagen des morgens ten 7 ure.
en
Van ROTTERDAM naar NIJMEGEN,
Alle dagen des morgens ten 6 ure.

Nadere informatien worden gegeven te Nijmegen ten Kantore der Onderneming aan de Waal; te Tiel, bij I. DEEMS; te Bommel, bij G. VAN DRIEL; te Gorcum, bij L. DE BEER; te Dordrecht, bij C. SMITS, aan den Rietdijk te Rotterdam, bij N. SPRUYT, te Delft, bij de Erven ROODENBURG; en te 's Hage, bij I. STAAS.

*** Bij de Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON, te Zalt-Bommel, is op heden van de pers gekomen en alom verzonden:

I. BLOEMLEZING uit Hoogduitsche Dichtstukken van *Claudius*, *Burger*, *Schiller*, *Schlegel*, *Blümann* en anderen in Nederduitsche verzen overgebragt door J. J. BANGE, Luthersch Predikant te Sappemeer, 2e verbeterde druk, gr. 8°, op Velijn Papier . . . . ƒ 1,25.

II. LECTUUR VOOR JONGE LIEDEN over verschillende onderwerpen met fraaije gekl. plaatjes. . . . . ƒ 0,75.

III. BLOEMTUINTJE, geplukt voor de Nederlandsche Jeugd of mengelwerk in proza en poëzij voor jonge lieden, met fraaije plaatjes. . . . . ƒ 0,90.

IV. LA PLACE, Reis rondom de Wereld, gedurende de jaren 1830, 1831 en 1832, met fraaije kaart en uitslaande platen, gr. 8°, 7e of laatste deel. . . . . ƒ 4,20.

Idem in 7 Deelen Compleet. . . . . . . ƒ 27,30.

Nog slechts weinige complete exemplaren zijn van deze belangrijke reis, waarin 21 fraaije platen voorkomen, te bekomen.

*** De Boekhandelaars JOH. NOMAN & ZOON, te Zalt-Bommel, berigten, dat zij, door aankoop eigenaars geworden zijn, van de volgende Kopijen:

I. GRAAF, (De DE) Le Quadrille des Enfans; ou système nouveau de lecture, 7e édition, avec figures . . . . ƒ 0,80.

II. A. VAN ZUTPHEN, Aardrijks- en Geschiedkundige Beschrijving des Provincie Noord-Braband, met pl. en kaartjes, (in plaats van 35 Ct.) verminderd op . . . . . . 0,30.

Idem op best papier, voor prijsjes . . . . . . 0,50.

III. LAVATER, Nagelaten Werken, gr. 8°. . . . . . . 1,00.

IV. HARTMANN, (H.) Nouvelle Grammaire Allemande, nouvelle édition. In nette cartonnenband . . . . . . 1,00.

*** Door den Boekhandelaar en Boekdrukker M. BALLOT te Deventer, is heden uitgegeven en alom verzonden:

1°. RIENZI DE LAATSTE DER TRIBUNEN, naar het Engelsch van *E. Lytton Bulwer*, eerste en tweede deel, met eenen plaat. Prijs ƒ 6,60.

Het derde en laatste deel is ter perse en volgt zeer spoedig.

2°. VERZAMELING VAN OFFICIËLE RAPPORTEN, betreffende den Oorlog op Java in de jaren 1825—1830 voorafgegaan door eenige aanmerkingen en mededeelingen, door den Generaal-Majoor *Nahuys*, Raad van Nederlandsch Indië, en Ridder der beide Nederl. Orden. Derde en vierde of laatste deel, waarbij eene Register op het geheele werk gevoegd is. Prijs ƒ 4,50.

De prijs der vier deelen, bevattende 1370 pagina's, is slechts ƒ 9,30.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.